

แอบเจาะ

ประมวลจริยธรรม

เจาะครั้งที่ 1

การยึดมั่นในจริยธรรมและ ยืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม

**ข้อ 3 ข้าราชการต้องยึดมั่นในจริยธรรมและยืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง
และเป็นธรรม** โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(1) ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา และไม่กระทำการเลี่ยงประมวลจริยธรรมนี้
ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดของข้าราชการอาจขัดประมวลจริยธรรม ข้าราชการ
ต้องไม่กระทำการดังกล่าว หรือหากกำลังกระทำการดังกล่าว ต้องหยุดกระทำการและส่งเรื่องให้
คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย ในกรณีที่คณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยว่าการกระทำนั้น
ขัดประมวลจริยธรรม ข้าราชการจะกระทำการนั้นมิได้

เจาะประเด็นตามความเข้าใจ (ของเราเอง) ประเด็นสำคัญของข้อนี้ ได้แก่

(1.1) การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา และไม่กระทำการเลี่ยงประมวลจริยธรรม
นี้ การวางตนเช่นนี้ได้จะต้องรู้และเข้าใจในความหมายของจริยธรรมแต่ละเรื่องหรือแต่ละข้ออย่างถูกต้องชัดเจน
เนื่องจากประมวลจริยธรรมแต่ละเรื่องมีพื้นฐานมาจากการกำหนดโดยอิงธรรมหรือคุณธรรม จึงเป็นสิ่งที่
หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่แต่ละคนจะต้องให้ความสำคัญในธรรมหรือคำสั่งสอนในศาสนาที่ตนนับถือ ซึ่งเป็นที่เข้าใจและ
ยอมรับว่าคำสอนของทุกศาสนามุ่งสอนแต่สิ่งที่ดีงาม การที่สามารถจะเข้าใจในคำสอนเรื่องคุณธรรมมากเท่าใด
จะทำให้เกิดความชัดเจนในการตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำตามจริยธรรมมากเท่านั้น นั่นคือมีข้อมูลที่เป็นความรู้
ที่จะทำให้ต้องเลือกว่าจะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามจริยธรรมหรือจะเลี่ยงไม่ทำตาม ข้อนี้ต้องเริ่มจากการตรงต่อ
ตนเองเป็นเบื้องต้นที่จะวินิจฉัยการกระทำของตน

(1.2) การที่จะต้องไม่กระทำการใด ๆ กรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำนั้น ๆ อาจขัด
ประมวลจริยธรรม หรือถ้ากำลังกระทำการดังกล่าวอยู่ ก็ต้องหยุดกระทำการนั้น ๆ ต้องอาศัยระดับของความ
สำนึกและความละเอียดของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ การกระทำหลายเรื่องที่อาจเข้าลักษณะรู้เท่าไม่ถึงการณ์
การเปิดช่องทางหรือมีกลไกที่จะให้มีการทักท้วงซึ่งกันและกันได้ตั้งแต่เบื้องต้นจนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรถือ
เป็นสิ่งที่จำเป็น เพื่อไม่ให้เกิดการกระทำที่ล่วงเลยต่อไปจนกระทั่งสำเร็จเป็นการกระทำที่ขัดต่อจริยธรรม
การที่สามารถหยุดกระทำการที่ขัดต่อจริยธรรมได้ควรได้รับการยอมรับในความกล้าหาญรวมทั้งให้โอกาส
ที่จะแก้ไขปรับปรุงตน

กรณีตัวอย่าง

ในที่ประชุมพิจารณาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบุคลากร ประธานได้สอบถามผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาบุคลากรว่า ในปีที่ผ่านมา มีสถาบันหลายแห่งที่จัดการฝึกอบรมเพิ่มสมรรถนะต่าง ๆ ที่หน่วยงานต้องการหลายหลักสูตร แต่ได้รับทราบจากบุคลากรว่าไม่มีการแจ้งเวียนเรื่องนี้ให้ทราบหรือสมัครแต่อย่างใด

นาย ก. ซึ่งเป็นผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาบุคลากรได้ชี้แจงว่า หลักสูตรที่สถาบันต่าง ๆ เสนอมานั้นมีค่าใช้จ่ายสูง ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ทางงบประมาณในปีก่อนที่หน่วยงานได้รับงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรจำนวนน้อยมาก เขาจึงเลือกแจ้งเวียนเฉพาะหลักสูตรระยะสั้นที่มีค่าใช้จ่ายต่ำ ซึ่งมีความเป็นไปได้ในการเข้าอบรม อีกประการหนึ่ง บุคลากรส่วนใหญ่มักจะสมัครไปอบรมในหลักสูตรระยะยาวที่มีค่าใช้จ่ายสูง แต่ยังไม่เคยมีการประเมินที่ชัดเจนว่า ผลที่ได้รับจากการอบรมนั้นคุ้มค่ามากน้อยเพียงใด

นาย ข. ผู้อำนวยการสำนักได้กล่าวค้านว่า การกระทำของนาย ก. นั้นขัดต่อประมวลจริยธรรมข้อ 4 (3) เพราะขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีการใช้อำนาจที่มีอคติว่าบุคลากรส่วนใหญ่มักจะสมัครไปอบรมในหลักสูตรระยะยาวที่มีค่าใช้จ่ายสูง ทำให้ตัดสินใจด้วยตนเองว่าควรแจ้งให้บุคลากรทราบเฉพาะหลักสูตรที่มีระยะสั้นและค่าใช้จ่ายต่ำ ทั้ง ๆ ที่หน้าที่ของนาย ก. จะต้องมองผลประโยชน์ของบุคลากรที่เป็นทรัพยากรสำคัญขององค์กรเป็นหลัก

นาย ก. แย้งว่า การตัดสินใจของเขาเป็นไปตามประมวลจริยธรรมข้อ 5 เพราะเขายึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติคือภาษีของประชาชนที่มาเป็นงบประมาณของหน่วยงานเป็นหลัก เพราะถ้าหากงบประมาณมีเพียงพอ เขาก็จะแจ้งเวียนทุกหลักสูตร แต่ในปีนี้หน่วยงานก็ประสบกับปัญหาด้านงบประมาณอีก เขาจึงเสนอต่อที่ประชุมให้ใช้หลักการเดียวกับที่เขาได้ดำเนินการในปีที่แล้วในการแจ้งเวียนหลักสูตรการฝึกอบรมในปีนี้อย่างเดียว

หากท่านเป็นประธานการประชุมในครั้งนี้ก็คงปวดหัวไม่ใช่น้อย และที่ผ่านมามีอดีตท่านอาจแก้ไขปัญหาได้หลายแบบ เช่น การใช้อำนาจของท่านในฐานะกำกับดูแลงานพัฒนาบุคลากรสั่งการให้เป็นอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่วันนี้ในเมื่อมีการทักท้วงว่าการกระทำของนาย ก. ขัดประมวลจริยธรรมแล้ว ท่านจะต้องแนะนำให้นาย ก. ทำตามหลักของประมวลจริยธรรมข้อ 3 (1) “ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดของข้าราชการอาจขัดประมวลจริยธรรม ข้าราชการต้องไม่กระทำการดังกล่าว หรือหากกำลังกระทำการดังกล่าวต้องหยุดกระทำการและส่งเรื่องให้คณะกรรมการการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย” และรอผลการวินิจฉัยจากคณะกรรมการต่อไป

